

CASTELLET I LA GORNAL

Santuari de la Mare de Déu de Clariana (Mare de Déu de Montserrat)

Carretera Castellet (BV-2116) nº 2

08729 Clariana (Castellet i la Gornal)

Centre de culte vinculat a la parròquia de Sant Pere de la Gornal

Arxiprestat de Vilafranca del Penedès

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

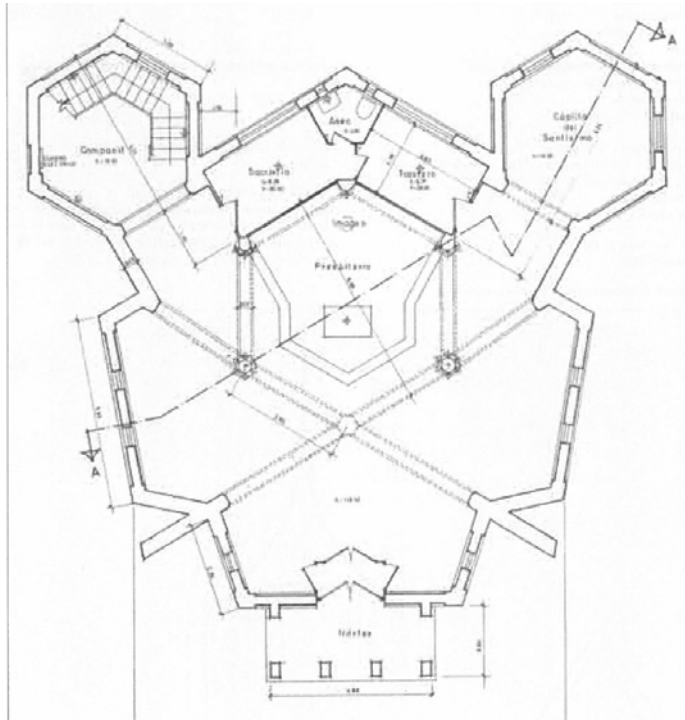

Localització: El terme municipal és al sud de la comarca, entre el Garraf i el Baix Penedès. El cap del municipi és la Gornal. En la divisió provincial del 1833, la Gornal va ser inicialment inscrita a la província de Tarragona, per estar al marge dret del riu de Foix. Però aleshores el cap de municipi era Castellet, que va quedar a la província de Barcelona, i es va modificar el límit provincial per mantenir la integritat del municipi¹.

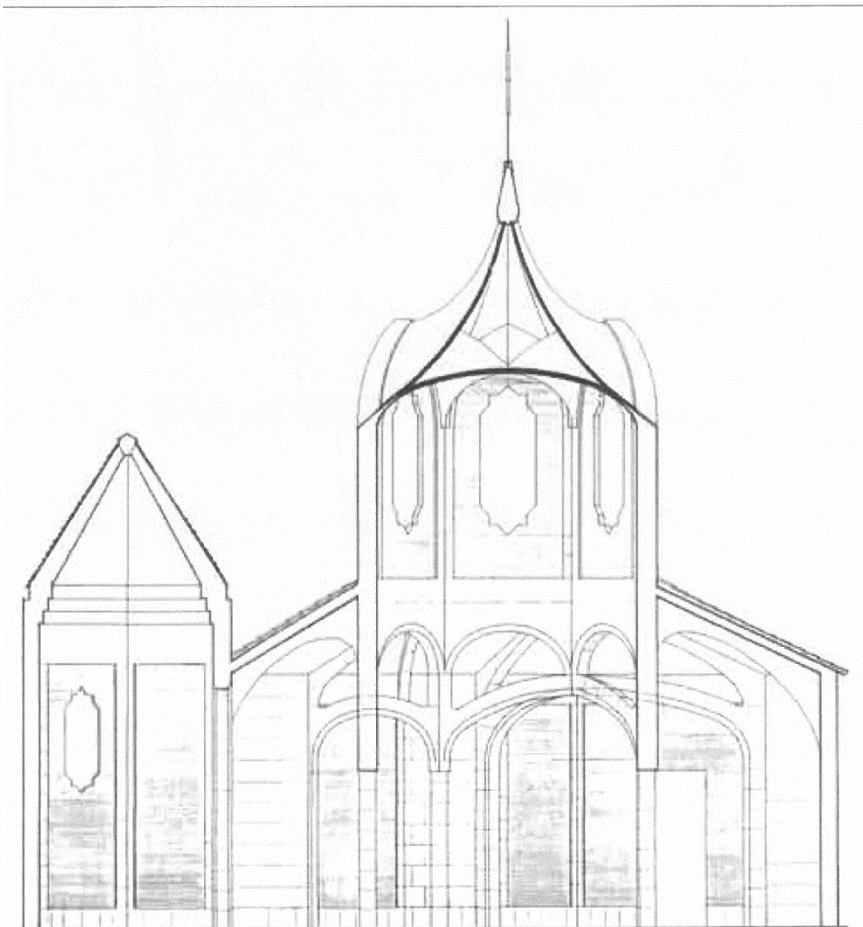
Datació: 1967-1973 (anys de construcció)

Estil arquitectònic: Historicista

¹ Vikipèdia : La Enciclopèdia lliure. Dins : http://ca.wikipedia.org/wiki/Castellet_i_la_Gornal [Consultada : 13-5-2015]

Planta general del santuari.

Secció transversal de l'església i capella del Santíssim

Descripció: Temple de nau única construït sobre fonaments de formigó armat encaixats en rases. L'estructura és de pilars, jàsseres i arcs de formigó armat. Els murs exteriors són d'obra vista emmarcada amb pedra natural i la coberta està formada per biguetes de formigó i voltes de maó pla. El revestiment superior de les bigues es de teula moruna i la resta de ceràmica vidriada a alta temperatura. La planta presenta un presbiteri hexagonal per damunt del qual hi ha un cimbori vuitavat suportat per un doble joc d'arcs carpanells. Als vèrtexs de l'hexàgon que dibuixen la planta del cimbori, hi ha columnes cilíndriques de formigó armat excepte en el vèrtex que esguarda el presbiteri per evitar que quedés tapat la part de l'altar². Al campanar hi ha dues campanes, la més petita és l'únic objecte conservat de l'ermita de Sant Jaume, destruïda el 1936, i duu la inscripció: *Santa maria ora pro nobis. Me feu J.P.H. Pomarol any 1831*. A la més gran es pot llegir *Elvira. Ofrena a la Mare de Déu de Montserrat de Clariana de la família Pàmies-Carbó el 25 de juliol de 1973*.

Als vèrtexs de l'hexàgon que dibuixen la planta del cimbori, hi ha columnes cilíndriques de formigó armat excepte en el vèrtex que esguarda el presbiteri per evitar que quedés tapat la part de l'altar². Al campanar hi ha dues campanes, la més petita és l'únic objecte conservat de l'ermita de Sant Jaume, destruïda el 1936, i duu la inscripció: *Santa maria ora pro nobis. Me feu J.P.H. Pomarol any 1831*. A la més gran es pot llegir *Elvira. Ofrena a la Mare de Déu de Montserrat de Clariana de la família Pàmies-Carbó el 25 de juliol de 1973*.

Decoració: La clau de volta del cimbori representa l'Esperit Sant, fet d'alabastre per l'escultor Tomàs Bel Sabatés³ que també esculpí, al cimbori, sis vidrieres escultòriques que representen, dos a dos, els dotze apòstols. Tomàs Bel preparà els motlles de porexpan per colar els morters de formigó armat. És autor igualment del pelicà de ferro forjat que fa de penell dalt de la cúpula de la capella del Santíssim. Les vidrieres foren dissenyades per pintor Joaquim Datzira Prunés⁴. Al mur que separa el presbiteri de la sagristia es pot veure un gran mosaic -obra de Santiago Padrós⁵- que vol representar la muntanya de Montserrat. Just davant hi ha la imatge de la Mare de Déu, rèplica de la que figura a la basílica de Montserrat. Damunt l'altar fet de pedra picada i polida, penja mitjançant cadenes de ferro forjat, un santcrist del segle XVI, procedent del Museu Marès de Barcelona, subjectat en una creu de fusta de roure sense desbastar de gran dimensió.

² Bassegoda, Joan. *El santuari de Montserrat a Clariana*. Dins : <http://parcs.diba.cat/documents/178697/410309/p12d038.pdf>, pg. 179. [Consultada 13-05-2015]

³ Bel i Sabatés, Tomàs (Barcelona, 1924 -2014) és un escultor català de la segona meitat del segle XX. Es va formar a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi l'any 1943 amb Lluçia Navarro i Llorenç Aliet entre d'altres amb els quals va formar un grup artístic anomenat *Betepocs*, nom que posteriorment es modificà pel de *Lucerna*. Guanyà la primera medalla en la V Exposició d'Artistes Craciens de l'any 1946 amb *Cap de nena* i l'any 1950 guanyà el segon Premi del Concurs de Sant Jordi organitzat per la Diputació de Barcelona. Wikipèdia : l'enciclopèdia lliure. dins: <http://ca.wikipedia.org/wiki/Tom> [Consultada 13-05-2015]

⁴ Datzira Prunés, Joaquim (Barcelona, 1925-1972).

⁵ Padrós i Elías, Santiago, (Terrassa, 1918 – El Vendrell, 1971). Artista català considerat un dels millors realitzadors de mosaics de la seva època. Realitzà la seva formació a la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, estudis que compaginà amb els de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona. Wikipèdia : l'enciclopèdia lliure, dins: http://ca.wikipedia.org/wiki/Santiago_Padr [Consultada 13-05-2015]

Visites pastorals

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia – Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Sant Pere de la Gornal va ser el 22 de maig del 2011.

Bibliografia

Bassegoda i Nonell, Joan, *El Santuari de la Mare de Déu de Montserrat a Clariana*, [Barcelona] : Publicacions de la Reial Càtedra Gaudí, 2005.

Nonell Bru, Salvador, *Un nou temple al Penedès : Nostra Senyora de Montserrat de Clariana*, [Barcelona] : edició patrocinada per Caixa de Penedès, 1989.

Virella i Bloda, Albert, Un terme mil·lenari : Castellet i la Gornal : el passat i el present, dins Miscel·lània penedesenca [s.l.] : Institut d'Estudis Penedesencs, Institut Ramon Muntaner, 2007, 2385-3409 1981 : vol. 4, p. 261280

Recursos electrònics

Bassegoda, Joan. *El santuari de Montserrat a Clariana*. Dins: <http://parcs.diba.cat/documents/178697/410309/p12d038.pdf>

Vikipèdia : l'enciclopèdia lliure. dins: <http://ca.wikipedia.org/wiki/Tom>